

PROJECTE *PUEBLOS UNIDOS*: UN SOMNI QUE NO VA PODER SER

L'any 1998 el pas de l' huracà Mitch per Nicaragua va canviar en bona mesura la imatge del país. En el cas d'Ocotal, on Rubí Solidari actua amb diferents projectes, un 25,6 per cent de les vivendes que hi havia abans del pas de l'huracà van quedar-hi afectades, de les quals gairebé 350 completament destruïdes. Això va obligar el municipi a buscar recursos arreu per ubicar les persones que havien perdut casa seva, però també va suposar l'oportunitat de construir noves vivendes des d'una perspectiva de millora de la seguretat i de la qualitat de vida dels seus habitants. Amb aquest propòsit és amb el qual l'alcaldia durant el període de Martha Adriana dissenya un nou barri finançat amb diners de la cooperació internacional. Hi van participar ONG's de tot el món, entre elles Rubí Solidari, i per aquest motiu es va triar per al projecte el nom de *Pueblos Unidos*.

Mural amb participació de Rubí Solidari en el local que havia d'ocupar la Casa de la Cultura de *Pueblos Unidos*, actualment guarderia i menjador popular.

El nou barri havia de tenir més de tres-centes vivendes amb sala, cuina, lavabo, dues habitacions i un petit hort per a consum propi. Es tractava de cases d'estructura homogènia, en carrers més amples dels que havien estat habituals a la ciutat, amb voreres regulars i espais verds. També es va pensar en la construcció d'un centre de salut, que actualment està en funcionament, un destacament policial per garantir la seguretat en el barri, una casa de cultura, un hort comunitari per produir aliments per vendre a la resta de la ciutat, una església i una fàbrica de teules i maons. Tant l'hort com la fàbrica tenien com a objectiu que el barri fos autosuficient, que pogués generar riquesa amb la producció d'excedents per vendre fora i materials per a la construcció de les seves pròpies cases, alhora que garantien llocs de treball per als seus habitants. Tot plegat havia de fer de *Pueblos Unidos* un barri model a Ocotal.

Cases del disseny original de *Pueblos Unidos* i església.

El 17 de juny de l'any 2000 es van lliurar les primeres cinquanta vivendes amb una estructura de barri ja perfilada. La fàbrica va permetre amb la seva producció la construcció de gairebé tres-centes més. Quedaven encara per acabar les voreres i la canalització d'aigües però el canvi d'alcaldia suposa una paralització del projecte. No se'n planifiquen noves fases i la fàbrica passa a dependre de l'empresa municipal que també gestionava una empresa de maons, competència directa de la factoria de Pueblos Unidos. Poc a poc baixa la productivitat de la fàbrica que acaba per tancar. A aquesta situació s'afegeix a partir del 2009 que persones sense casa de la ciutat i d'altres poblacions comencen a ocupar terrenys que havien de ser per a la construcció de noves cases.

L'ocupació trenca amb el disseny regular i ample de les voreres, envaeix espais que havien de ser d'ús públic, com les zones verdes, i fins i tot els terrenys de la fàbrica. Al cap dels mesos, els nous responsables municipals, davant la pressió de les famílies ocupadores, legalitzen les noves construccions sentenciant definitivament el futur del barri.

Nous carrers i vivendes fruit de l'ocupació descontrolada.

Des de llavors, les ocupacions de terrenys han continuat. La fàbrica, que havia de ser el principal generador de riquesa de *Pueblos Unidos* i que fins i tot va arribar a subministrar material fora del barri, és només un record, les zones verdes projectades han desaparegut, la casa de la policia mai no es va ocupar i la casa de cultura s'ha convertit en una guarderia i menjador per a infants i gent gran, a través d'un projecte finançat per l'ONG Norte Sur Solidario, aliena al disseny inicial del barri.

Nens a la guarderia que ocupa l'espai del que havia de ser la Casa de Cultura.

Un dels ex-alcaldes d'Ocotol, Marciano Berrios, admet que potser hi va haver manca d'interès per continuar el projecte i que no es van valorar les repercussions que tindria la legalització de les ocupacions.

Pel que fa a l'actual govern municipal, només reconeix que té previst el trasllat de la maquinaria de l'antiga fàbrica, abandonada encara en els terrenys que ocupava la factoria.

De moment no queda clar quin plantejament de futur es dissenyarà per al barri, un dels més pobres i desestructurats d'Ocotol, amb un dels índexs de pobresa més alts del municipi; un barri on molts nens tenen greus problemes de desnutrició, on la qualitat de vida és de les més baixes de la ciutat, sense voreres, amb carrers sense asfaltar i gairebé sense serveis públics. Tot plegat molt lluny del que es va pensar ara fa quinze anys quan aquest projecte havia de ser el somni fet realitat de la bona gestió i de l'ajuda internacional. Els recursos van arribar i van fer possible que el barri es comencés a construir, però els objectius finals mai no es van aconseguir.